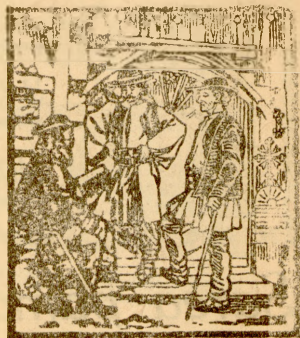

FOAIA POPORULUI

CEA MAI VECHIE FOAIE POPORALĂ, ÎNFIINȚATĂ ÎN ANUL 1892

„Țineți cu poporul
Ca să nu răstăciți!...”

Apare în fiecare Duminică
sub direcția unui comitet
înscris în Reg. Publ. la Tribunalul Sibiu sub Nr. 57-1943.

Organ al Asociațiunii „Astra”

Redactor responsabil: Nic. Nicoară-Dobârceanu

Redacția și Administrația:
SIBIU, Str. Șaguna 6. Telefon 83/A

Taxe poștale plătite în numerar, conform aprobării Nr. 96.646/1942

România și Ungaria

Noul guvern român, considerând, ca fără nicio valoare hotărîrea adusă la Viena, la 30 August 1940, prin care Germania și Italia ne-au luat, pentru unguri, jumătate din Transilvania, a așteptat ca și Ungaria să recunoască nedreptatea ce ni s'a făcut, și să evacueze Ardealul de Nord fără lupte, fără nouă vărsare de sânge. Aceasta cu atât mai vartos în cât Anglia, America și Rusia ne-au recunoscut drepturile depline asupra pământului răpit, și zădărnicia unei rezistențe ungurești era limpede pentru orice om cu scaun la cap.

Dar ungurii s'au adevărit a fi așa cum noi îi cunoaștem de mult: fără nicio înțelepciune politică. În loc să înțeleagă și să se retragă din Ardeal, ei au început să ne atace cu ajutorul trupelor germane și să pătrundă în câteva locuri în Ardealul rămas din 1940 României, pe unde noi nu am avut decât trupe subțiri de acoperire. Prin aceasta ei au intrat în război cu România, și acum au să tragă toate consecințele prostiei și îngânfării lor fără pereche.

Trupele noastre, alătura de cele rusești, înaintează azi pe toate drumurile Transilvaniei, zdrobind rezistența germano-maghiară. Ca mîine România va fi întregită în granițele ei etnice dela Apus, iar Ungaria va rămâne între granițele ei firești, dacă cumva nu va fi și mai mult micșorată.

Lumea întreagă a putut face o asemănare între România și Ungaria și în acești cinci ani din urmă. Țara noastră și-a arătat statornicia în dorința ei de pace cu toți vecinii, deși răsplata i-a fost ciopârțirea teritoriului ei. Ungurii, după ce anunțase la război și la stricarea tratatelor de pace, când nemții au fost biruitori, au sărit în spate tuturor țării vecine. Dela Cehoslovacia au luat Rutenia și multe alte ținuturi locuite de slavi; dela noi au luat jumătate din Ardeal; dela Sârbi au luat Bacica — toate fără lupte. În toate aceste ținuturi au introdus teroarea, jaful, ucidearea și sărăcirea neamurilor nemaghiare, din care și-au făcut și armata pe care au trimis-o în Rusia.

Acum, în scurtele lor incursiuni la noi, au jefuit și ucis, cum li-e năravul firii lor sălbatice. În Bacica, după ocupare, se spune, că au ucis șaptezeci de mii de sârbi.

România, la rîndul ei, n'a vrut să intre deși i s'a îmbiat de nemți nici în Cehoslovacia să iea partea românească din Maramureșul sau în Banatul sârbesc. Pe de altă parte n'a schingiuit și n'a omorît pe ungurii rămași la noi, nici pe alte

Urmărind războiul lumii...

Germania, hotărîtă să încheie pace cu aliații

— Tălmăcirea armistițiului nostru cu Rusia. — Ce s'a hotărît la conferința dela Quebec. — Un nou soi de armată aliată debarcată pe continentul european —

După ce s'au cunoscut, în amănunt, termenii armistițiului încheiat între România și Uniunea Sovietică, atât ziarurile din țară, cât și cele din străinătate s'au grăbit să dea o cât mai largă tălmăcire punctelor cari alcătuiau acest act pe temelia căruia s'a așezat din nou buna vecinătate între noi și marea țară din răsăritul Europei.

Deși n'am putea spune că am scăpat ușor, totuși poporul românesc a primit cu liniște și cu multă demnitate condițiile armistițiului, mîngîindu-ne cu aceea că: *din două rele am ales pe cel mai puțin rău și că era și mai critică situația noastră dacă hărțuții luminași ai țării în frunte cu M. S. Regele n'ar fi făcut ceea ce au făcut la 23 August a. c.*

Nimeni, nici chiar nemții, nu se mai îndoiu de victoria aliaților. Astfel România, care era cea mai amenințată din partea Rusiei Sovietice — popor de 200 milioane de locuitori cu o puternică armată — nu mai putea privi cu mâinile încrucișate soarta ei de viitor.

De aceea s'a făcut, ceea ce s'a făcut la 23 August a. c. Trecînd la timp potrivit, de partea aliaților și devenind prietenii cu Rusia Sovietică, armistițiul s'a încheiat sub semnul unei prietenii, ci nu al unei dușmăni.

Să avem, deci, încredere că aproape toate condițiile prevăzute în actul de armistițiu vor putea fi respectate de România, fără a avea prea mult de suferit. Cu puteri de muncă noi, după încheierea păcii definitive între popoarele lumii, vom putea scoate cu bine la capăt, așa cum am scos-o și în alte împrejurări ale istoriei noastre de veacuri. Pe viitor să ne fie însă învățătură, că unde poate duce țara un guvern, ca acela al mareșalului conducător, care a guvernat peste capul poporului!

Ce s'a hotărît la conferința dela Quebec.

În tot cursul săptămânii ce s'a încheiat, la Quebec, în Canada, s'au desfășurat importante întrevăderi între d-nii Roosevelt și Churchill, cari s'au pus de acord asupra unor problemelor în strînsă legătură cu războiul. Mareșalul Stalin a lipsit dela această conferință, cu justificarea că este reținut la Moscova, pentru e putea conduce în liniște operațiile de pe teatrele de război.

Din cât am putut să aflăm până la încheierea acestui număr al foii, la Quebec cei doi conducători ai State-

(Continuare în pag. 4-a)

AU FOST ARESTAȚI

13 deputați unguri

Din ordinul regentului Horthy, un număr de 13 deputați unguri au fost arestați zilele acestea la Budapesta.

Cei 13 deputați unguri s'au făcut vinovați (?) pentru că au semnat un memoriu, prin care cereau ruperea legăturilor cu Germania Hitleristă și retragerea Ungariei din război. O

parte din cei 13 deputați s'au mai făcut vinovați prin aceea că într-o dezbateră a comisiei militare a Senatului maghiar, au criticat politica, regentului Horthy.

Iată, dar, că și Ungaria se lapădă de hitlerism, ca dracul de tîmăe.

Trupele române înaintează spre Ungaria

Dacă în unele puncte, armatele maghiaro-germane au putut înregistra oarecare succese, aceasta nu înseamnă că ele vor avea sorți de a pătrunde mai adînc pe solul țării noastre.

minorități, în vreme ce Ungaria în lunile din urmă a făcut o prigoană îngrozitoare împotriva jidaniilor dela ei.

Acum cele două țări, România și Ungaria, și-au dat cărțile pe față, așa cum sunt înaintea lumii întregi. Lumea a și judecat care din aceste două țări sunt vrednice să trăiască. Ungaria și-a încheiat istoria în modul cel mai prostesc!

ION AGĂRBICEANU

Dimpotrivă. Din conținutul comunicatului Marelui Stat Major Român se desprinde, limpede, că trupelor române și sovietice li se deschide tot mai larg drumul de înaintare victorioasă pe teritoriul Ungariei. Puternice formațiuni dinspre răsărit se îndreaptă spre Cluj, avînd ca ținte mai îndepărtate Tisa, cu orașele Debrețin și Budapesta. Alte formațiuni în româno-ruse se îndreaptă dela miaz zi-apus spre Seghedin, după ce în cursul zilei de Marți 19 Septembrie a. c., ele au trecut victorioase prin Timișoara.

Se desprinde, deci, în concluzie, că trupele româno-sovietice câștigă zilnic teren, în drumul lor spre pusta Ungariei.

Cum se vor desvinovați?

Un ziar din București a adus știrea că Germania ar fi cerut prin, mijlocirea unui stat neutru, dela România să-i lase pe toți Sașii și Șvabii din Ardeal și Banat să plece imediat în Germania cu averile lor, și în schimb Guvernul german se obligă să apere de schnuiri pe Românii din Ardealul de Nord.

Știrea, care a produs mare valvă la noi, nu am văzut-o întărită și în alte ziare, nici în vre-un comunicat oficial. Dar lucrul nu-l credem cu neputință, pentru că Germania hitleristă și-a dus acasă pe cei de-un sânge cu ea aproape din toate țările Europei, încă înainte cu trei-patru ani, iar, pedea parte, Sașii și Șvabii din România s'au considerat ei înșiși în cei patru ani din urmă, mai ales, ca fiind cetățeni ai Germaniei — mari — cu locuința în România. Nu numai s'au ținut de cetățeni germani, ascultînd de un singur șef, de Hitler, cu numele căruia se salufau pe toate cărările, dar România a fost siliată d. Germani, prin arbitrajul dela Viena, să-i tolereze pe nemții dela noi ca un fel de Stat în Stat, printr'un statut special, prin care ei părăseau de fapt cetățenia română. Așa s'au și purtat vreme de patru ani, mai ales: au dezertat din serviciul militar la noi și au fugit în Germania, apoi, după dictatul dela Viena, au părăsit pe față Țara și armata română și au intrat în armata germană. În vara anului 1943, când Germania a făcut mobilizare totală zeci de mii de Sași și Șvabi din România au părăsit Țara și au intrat în armata germană. Apoi ei, decăteori s'au făcut la noi colecte pentru răniții și armata noastră, au făcut alta deosebită pentru armata germană.

Peste tot s'au purtat ca și când ar fi cetățeni germani iar noi Români, cu o obrăznicie nemi pomenită. Spun Românii veniți din satele în cari au pătruns câteva zile armatele germano-maghiare că: „saldaiții nemți știu aproape toți românește”. Se va vedea încurînd dacă nu cumva acele divizi germane sunt alcătuite din Sașii și Șvabii cari au plecat dela noi în armata germană. Cu neputință nu este pentru că ei aveau promisiuni dela Hitler să facă din Ardeal și Banat țări conduse de ei, ca avangosturi ale Germaniei în răsărit.

Întrebarea este: Pe unde și vor scoate ei acum cămașa? Cum se vor mai putea desvinovați?

Sentimentul general românesc este, ca să nu-i mai scotă cămașa pe nicăieri, ci să fie adevarată știrea dată de ziarul bucureștean: să-i ducă Germanii la ea acasă, căci s'au mărțurisit cetățeni cu ea, și pentru ea au lăsat și au adus jefise, nu pentru România.

„Murimă mai bine 'n luptă cu glorie deplină, decât să fim sclavi iarăși în vechiul nost pământ!”.

! „Cine-și rupe singor lan-
! țul — scapă de robie!”

Pe
urmele
Domnului

Sarea pământului

Isprăvind în cuvântarea de pe munte cu cele opt tericiri, — așa cum se află predica de pe munte în Evanghelia s. Matei, Mântuitorul continuă, adresându-se apostolilor și tuturor celor care-L ascultau, și cari aveau să urmeze învățătura Lui, încreștinându-se: „Voi sunteți sarea pământului; iară de se va strica sarea, cu ce se va săra? Mai mult nu va fi de folos, fără numai să se bage de afară, și să se calce de oameni“.

Știm că sarea este mineralul cel mai folositor dintre toate, fără sare mâncările nu sunt bune și nu se pot păstra ci se strică. Cea ce este sarea pentru bucate, aceea trebuie să fie creștinul în mijlocul lumii, între oameni. Creștinul, adică omul care își câștigă virtuțile cuprinse în cele opt tericiri: care nu e cuprins de mândrie, care e bun, blând, iubitor și făcător de pace, umil cu inima, setea de dreptate, gata să suferă orice pentru biruința Evangheliei în el și în alții.

Mântuitorul se adresează apostolilor și viitorilor creștini, cari trebuie să fie un neam nou de oameni în lume, cum n'a mai fost niciodată pe pământ: un neam de oameni care să fie tot atât de folositor lumii ca și sarea în bucate. Să fie ei înșiși sarea care nu se strică, și să ajute cu sufletul lor sănătos, să nu se strice nici alții, să i scizeze cu pilda lor, cu grija și învățătura lor și pe alții.

Creștinul care cade și trăește în aceleași păcate ca și păgânul, e sare stricată, care nu mai poate fi de niciun folos, nici pentru el, nici pentru alul, și nu mai este bun decât să fie lepădat dintre oameni și călcat în picioare, adică făcut neprimejdios pentru alții, după ce el însuși s'a făcut nefolositor.

Sarea de obicei nu se strică oricât ar sta de mult, numai după ce se amestecă cu pământ și gunoarie ajunge nefolositoare și trebuie să o aruncăm.

Așa ar trebui să fie creștinul de nestrucător ca și sarea, și așa-l voește Mântuitorul să fie, deaceia îl asemănă cu sarea. „Voi sunteți sarea pământului“, adică a lumii. Prin pildă și viața creștinilor Domnul Isus vrea să se însănătoșeze și să se facă bună lumea întreagă, tot pământul. De aceea când un creștin „se strică“, dacă trăește în afară de legi el are mai mare vină și mai grea răspundere în fața lui Dumnezeu, decât un păgân.

Pentru că singur creștinul care cunoaște Evanghelia și se folosește de mijloacele îndreptării și ale mântuirii, poate să se terească de păcatele cele mari, el singur poate fi „sarea pământului“. Dacă se strducește să-și câștige virtuți din cele opt tericiri, creștinul va birui ispitele la păcat, dacă totuși va cădea din neputință omenească, are la îndemână s. Mărturisire și s. Taine peste tot, prin cari iar se poate ridica îndată în picioare. „Sarea“ nu se va strica, pentru că prin pocăință și s. Taine, se alege deoparte pământul și gunoialul păcatelor, și se arde cu focul Duhului Sfânt, și sufletul creștinului iar se curăță, și poate fi „sare“ pentru deaproapele.

S'ar putea spune că Mântuitorul a întemeiat cele 7 s. Taine o nume pentru ca omul creștin să poată urma cele

CALENDARUL SĂPTĂMÂNII

Luna Septembrie

Dum XVI d. Rus. Ev. Luca V. 1-11 Gl. 7

Luni	25 C. Eufrosina
Marți	26 † Ad. S. I. Ev.
Mercuri	27 M. Calistrat
Joi	28 C. Hariton
Vineri	29 C. Cniriac
Sâmb.	30 M. Gregorie
Dum.	1 Ap. Anania

Dum. XVIII d. Rus. Ev. Luca VI. 31-6 Gl. 8 sf. 6.

Soarele

1 Septembrie răs. 5 ore 36 m. Ap. 6 ore 53 m.
15 Septembrie răs. 5 ore 53 m. Ap. 6 ore 28 m.

Mersul vremii

(După calendarul pe 140 ani)

1—12 senin și cald, 13—14 ploaie, 15 frig. 16 vânt rece 17 19 brumă, 20—24 bine, 25 ploaie 26—28 bine și cald, 29 vânt rece, 30 ploaie.

FOIȚA GLUMEAȚĂ A FOII POPORULUI

Noi ni-s acasă...

Vântul adună nori de ploaie
Și întâmplarea întâlnisă
Rumân cu clăbuș de oaie
Cu-unu d'ăla uns cu clisă.

Ăl cu clisa pe mustețe,
Pă mustețe răsusice,
Cu pinceni pă șirme crețe,
Stă de vorbă. Drașie-mi-ce!

— „Moi! — ișia iel, — pe sub soare
„Mai frumos nu fi nimica
„De chit mare serbătoare
„Din țara lui Ion Paprica!“

(Sărbătoarea năvălirii,
Lumea toată va să scie
Că copiii pustirii
Is p'aiși dă ani, — o mie).

„Hat la voi, nu fi ospețe?
„Veselie, bucurie?“
Ișea ăl cu șirme crețe.
Da Rumănu: — Azi prostie?!

— Dați-i voi cu joc și cânturi
D'aia las, nu ne prea pasă!
Voi vi-s dăi aduș dă vânturi,
D'avăi noi — noi ni-s acasă!
VICTOR VLAD DELAMARINA

SNOAVE

Vulpea și lupul

O vulpe bătrână se întâlnește cu un lup. Acesta se dă la ea s'o sfășie. Vulpea îl rugă să nu râvnească la trupul ei, care e numai piele și oase. Lupul îi zise: De-mi vei spune trei adevăruri, pe cari să le pot crede, te voi lăsa în pace.

Atunci vulpea îi zise: Blestem ceasul în care m'am întâlnit cu tine!

— Cred, zise lupul.

— De mă vei întâlni altădată, doresc să te văd orb!

— Și asta ți-o cred, răspuse lupul.

— Să dea Dumnezeu să pieri și nici orb să nu te mai văd!

Atunci lupul rânjind, îi dete drumul.

Glume cu tâlc

Negustorul Sas: Te asigur, că stofa

aceasta e din cele mai noi. Tocmai acum ne-a venit dela Viena.

Cumpărătorul: Cred și îmi place și mie. Mi-e teamă, însă, că-și pierde fața la soare.

Negustorul Sas: Se poate așa ceva? Doar o linem de un an și jumătate în galantar și nu și-a schimbat fața de loc.

BUNE DE ȘTIUT

■ În anul 1777, Evans Olivier a născocit o mașină de scărmanat (dărâcit) lână, cânepă și bumbac.

■ În anul 1779, Evans Olivier a născocit elevatorul (mașină de ridicat greutate).

■ În anul 1786, se inventează batoza mecanică pentru treerat grâul.

■ În anul 1806, Gladstone inventează întâia secerătoare mecanică.

Se vor face reduceri de impozite pentru familiile numeroase și pentru agricultori

Ministerul de Finanțe și-a luat răgazul de a alcătui un plan de lege, care urmează să fie supus aprobării guvernului în cea mai apropiată șe-

opt tericiri și să fie „sarea pământului“. Adică prin pilda vieții sale să facă și pe alții să țină poruncile lui Dumnezeu, și să se înfrumuseze cu virtuțile creștinești.

De-aici vedem că creștinul are mare și grea răspundere în fața lui Dumnezeu nu numai pentru felul cum trăește el, ci și pentru felul cum trăește deaproapele. Cine e „sare“, sau are „sare destala“, — adică fapte bune, — e dator să ajute și altora să se îndrepte și să facă fapte bune. E o datorie omenească de trate bun, care înainte de venirea Mântuitorului, nu era cunoscută în lume. Din acest motiv creștinul care ajunge „sare stricată“, și dă pildă rea altora, e mai vinovat decât un păgân care face același lucru.

Părintele Ion

dință. Planul de lege al Ministerului de Finanțe își îndreaptă principala atenție și grije pentru ușurarea birurilor familiilor numeroase și ale agriculturilor.

Astfel, se spune, că impozitul agricol va fi redus simțitor micilor proprietari împovărați cu familie numeroasă. Deasemenea vor fi majorate și salariile muncitorilor dela orașe, pentru a putea face față greutateilor timpurilor de azi.

De anumite favoruri vor beneficia apoi concentrații, mobilizații, invalizii și văduvele de război, precum și cei ce au avut de suferit de pe urma bombardamentului.

Iată, dar, că, deși țara are de suportat o serie de sarcini impuse de nevoile războiului, totuși guvernul este în situația de a găsi mijloace pentru a veni în ajutorul celor mulți și nevoiași.

Este un nou semn că se guvernează prin popor și pentru popor.

Avocatul satului

Drepturile de moștenire ale soților

De curând s'a pus în aplicare o importantă lege asupra drepturilor de moștenire a soțului rămas în viață, prin care se stabilește după cum urmează:

Soțul în viață moștenește din averea soțului decedat o pătrime, atunci când vine la succesiune (împărțeală) cu copiii mortului ori urmașii acestora — când vine la succesiune în concurs cu părinții și frații mortului, adică atunci când n'au copii și părinții soțului decedat mai trăiesc și decedatul a dispus ca toți să beneficieze, primește o treime din avere; iar când vine cu părinți, ori dacă aceștia nu mai trăiesc și vine cu frați, moștenește o jumătate.

Când vine la moștenire cu celelalte rude mai îndepărtate decât părinții și frații decedatului, moștenește trei din patru părți și în lipsa rudeniilor până la gradul al IV-lea inclusiv moștenește întreaga avere.

Prin orice fel de act soțul nu poate trece peste jumătate din drepturile arătate mai sus pe seama soțului rămas în viață.

Dacă soțul în viață a mai primit avere dela soțul decedat prin acte încă, când a fost în viață, și această avere va fi supusă la împărțeală când soțul împarte moștenirea cu copiii ori urmașii acestora.

Soțul în viață, dacă n'are altă locuință proprie, are drept de locuință cel puțin un an și drept de a-se atribui lui această casă ca parte din avere. Dreptul de locuință încetează dacă se recăsătorește.

În cazurile că nu sunt ca moștenitori copiii, mobilele și obiectele din gospodărie rămân proprietatea soțului în viață.

Dela 15 Septembrie 1943 se poate dovedi prin martori numai învoelile și contractele ce au o valoare până la 25.000.

Învoelile și contractele ce se referă la o sumă mai mare pot fi dovedite numai cu înscrisuri, adică trebuiesc făcute în scris, semnate de părți și certificate de doi martori.

În lipsa înscrisului se poate dovedi prin recunoașterea părâtului ori jurământul acestuia.

Nici unguri nu mai cred în victoria germană

Telegramele sosite în ziua de 31 August a. c. din Londra, anunțau că în teritoriul Transilvaniei de Nord, populația românească, aprinsă de jarul libertății, s'a năpustit asupra armatei germane și maghiare, alături de trupele eliberatoare româno-ruse cari au trecut să desrobească pământul sfânt al Transilvaniei. Se anunță că românii grăniceri de pe plaiurile Năsăudului au făcut adevărate minuni. La Cluj încă au avut loc mari manifestații ale românilor, ținând pe unguri ascunși în case timp de mai multe ore. Ungurii cari nu mai cred în victoria nemților, ar vrea să uităm totul ce a fost și să ne facem iar... „prieteni“.

■ Cu ajutorul armatelor aliate, am pășit, hotărâți, să desrobim Ardealul de Nord, răpit de Unguri prin nedreptul arbitraj dela Viena!

Multe și de toate = Sfaturi folositoare

MINUNAȚII

■ Primul submarin a fost inventat de un francez în anul 1811. În el nu încăpeau mai mult de zece oameni, și nu putea rămâne multă vreme sub apă, fiindcă se isprăvea aerul. De aceea nici nu a putut fi folosit. Cu vremea s'a aflat mijlocul de a se putea pompa mereu aer, printr'un coș care rămânea deasupra apei. În războiul recent și până curând în cel de azi, submarinul a fost spaima vaselor care puteau pe mări, fie comerciale, fie de război. De mai bine de un an se știe că s'a găsit leac și împotriva lor, și rar mai scufundă corăbiile.

Se vede că și mașinile de luptă au partea tuturor lucrurilor omenești: se nasc, cresc și se desăvârșesc, apoi mor, omorite de alte mașini de război, cari la rândul lor vor avea aceleași sfârșit.

■ In Anglia, ca și în toate țările din Apus, sunt foarte puțini țigani. La venirea lor din India (Asia) ei s'au oprit în țările din răsăritul și centrul Europei, ca și în Peninsula Balcanică. Se spune că ei ar fi plecat din patria fiind un popor de șerbi cari n'au putut răbda asupririle altor seminții achete din India. Deși de asupriti au plecat, la mare pricopseală n'au ajuns în Europa, până în ziua de azi! Dar se scrie că în Anglia este un sat numai de țigani, unde s'a păstrat obiceiul străvechi și ciudat ca înormântarea femeilor căsătorite. Anually: scot afară din sat tot ce a rămas pe moartă, toată averea ei: haine, bijuterii, mobilă și chiar bani de hârtie, și dau foc la toate. Asta o fac, și ei, ca să nu rămână niciun lucru pe moartă pe care văzându-l bărbatul în rudeniile, să-și aducă aminte de și să se întristeze... Se vede că satul acela țigani sunt mai înstăriți și ce arde după nevasta moartă, ca la noi.

■ Cum se știe la Turci, după moartea lui Mohamed, se serba Vinerea în locul Duminecii. În Turcia cea nouă prăznuiește acum ziua a șaptea, Dumineca, dar i s'a dat numele de Vinerea, așa ca să fie toată lumea împăcată.

■ In America în unele biserici se spune înaintea megafoanelor ca să audă și cei ce se plimbă pe străzi, cum se făcea la noi uneori la mari adunări populare.

■ In Elveția este un sat care a rămas cu un singur locuitor, un om bătrân. Ceilalți au plecat cu toții să-și caute de lucru într'alte părți. Mare să-și fie trebue să fie pentru a părăsi un sat de tot!

■ Un doctor neamț a început să facă cercetări decând femeile își tăiau părul scurt, și a aflat, că asemenea femeii au tot mai mult păr pe barbă și pe față. E încă mic și des, dar doctorul crede dacă mai ține moda asta două sute de ani, o să le crească părul barba ca la bărbați și vor trebui să se radă și ele.

■ Un învățat american a descoperit o rază de lumină care trece prin pereții cei mai groși. Trece și printr'o perdea de plumb groasă de un metru.

■ In America într'un an sunt născuți de automobile, tramvae, camioane mii de copii mici.

■ ROMANI!, Vocea Regelui vă îndeamnă să faceți zid în jurul Troicului. Cine se mișcă pe căi pierdute, este dușmanul Neamului!

ȘTIRI DIN ȚARĂ ȘI DE PRETUTINDENEA

■ Ministerul de interne a întocmit un plan de lege, privitor la curățirea administrației de Stat, de elementele cari au ocupat posturi, ca protejați politici. Comisiuni speciale vor lucra la examinarea fiecărui caz în parte.

■ Intre dnii: Iuliu Maniu, ministru de Stat, președinte al Partidului Națio-

nal-Tărănesc și Dr. Constantin Angelescu, fost ministru al școalelor și un valoros membru al Partidului Național Liberal, a avut loc în săptămâna aceasta o importantă întrevedere.

■ Intr'un lagăr de concentrare dela Maidenek, (în Polonia) germanii au ucis, în mod barbar, peste 1.500.000

de oameni. O comisie specială sovietică a deschis o anchetă.

■ In Ungaria se anunță mari desordini printre lucrătorii uzinelor de război. Neputând păstra ordinea, șeful poliției din Budapesta a fost dat afară din post.

■ Autoritățile franceze au luat măsuri pentru arestarea Mareșalului Petain, care a condus Franța în timpul ocupației germane. Deasemenea s'au luat măsuri pentru aducerea d-lui Laval care a fugit în Germania la prietenii săi cu care a conclucrat împotriva intereselor Franței.

■ Ultimele rămășițe ale armatei germane au părăsit teritoriul Bulgariei.

■ Se anunță că în mai multe uzine de armament din Austria au izbucnit serioase greve. Lucrătorii refuză să mai fabrice armament pentru scopurile de război ale lui Hitler.

Doi țărani cari au ajuns mareșali...

istoria alor doi distinși ofițeri ai armatei Sovietice

S'ar părea de necrezut... și totuși este adevărat: în Rusia Sovietică țărani au ajuns până la cea mai înaltă treaptă ostășească, aceea de Mareșal. Este vorba de Mareșalul Jukov, și Timošenko

Mareșalul Jukov

La 46 ani, Mareșalul Jukov este considerat ca fiind cel mai mare cap militar al Armatei Roșii. În toate principalele ofensive ale Sovietelor, Jukov a fost prezent, fie la comandă, fie în Statul Major.

Cuvântul de ordine a lui Jukov este: „Atac! Atac, din front, din falnc, însă mereu atac!” Armele sale de preferință sunt tancul și avionul.

În războiul acesta Jukov fu chemat să întocmească planurile pentru spargerea liniei Mannerheim! El construi ceva asemănător apărării finlandeze, o studiu și apoi îi găsi lipsurile. Cu ajutorul unor trupe speciale, bine instruite, după metodele sale și cu ajutorul artileriei, străpunsese linia Mannerheim.

Armata Roșie îl socotește cel mai strălucit general al ei și l-a răsplătit din plin. În 1917 era un simplu țaran știutor de carte. În 1940 era general, iar acum este Mareșal al Uniunii Sovietice.

Mareșalul Timošenko

Este cel mai renumit dintre generalii Armatei Roșii. De două ori s'a ciocnit cu cele mai bune trupe ale lui Hitler și le-a distrus: odată în fața Moscovei, în 1941 și a doua oară la lacul Ilmen, pe frontul finlandez, în iarna 1943.

Timošenko a văzut coloanele blindate ale lui Hitler luptând în Polonia. De aici el a fost trimis în Finlanda să conducă asaltul contra liniei Mannerheim. Când reuși, Stalin îl făcu Comisar al Apărării.

Stăruind asupra disciplinei mecanizării și antrenamentului, el transformă Armata Roșie într'o mașină de război iscusită.

Mareșalul Simion Timošenko s'a născut acum 49 de ani într'un săracios sat basarabean. În 1917, ca soldat țarist, el aproape omori cu pumnii pe un ofițer abuziv — dar a fost salvat de Curtea Marțială. Se înrolă în Armata Roșie.

La 24 de ani ajunge comandantul unei Divizii de Cavalerie. La terminarea războiului civil era general cu cinci răni și pieptul plin de decorații — dar încă un țaran analfabet (care nu știa carte). După aceea, zece ani de învățământ făcură din el egalul oricărui general din lume.

Timošenko are ceea ce rușii numesc „napor”: energie, suflet, îi place să bea și să mănânce, îi place femeile. E un desăvârșit călăreț și skior, un bun țințar și un îndemănat la scrimă (lupta cu sabia).

În timp ce supraveghează oamenii săi când trag la țintă el adesea apucă o pușcă și le arată cum ar trage un îndemnat.

Timošenko iubește și înțelege soldatul simplu căci în ființa lui lăuntrică el este încă un țaran basarabean. Dar nu va sovăi o secundă când trebuie să trimeată o divizie la moarte, dacă socotește că ținta pe care o urmărește merită viața a 18000 de oameni.

Mai nou aflăm că Simeon Timošenko, mareșal al Uniunii Sovietice a fost decorat cu ordinul „Suvarov” cl. I pentru strălucita aducere la îndeplinire a însărcinărilor militare încredințate lui de către Comandamentul suprem.

Iată dar că și un țaran, poate să ajungă Mareșal, și să facă adevărate acte de vitejie, cari vor rămâne de pomină în istoria lumii.

Ce pierderi au suferit Nemții în România

În timpul ultimelor 3 săptămâni, cât au durat luptele pentru curățirea armatelor germane din România, acestea au avut de suferit pierderi simțitoare. După ce s'a terminat cu nimicirea ultimelor rămășițe în regiunea Buzăului, s'a dat o situație complexă, în care se arată că pierderile nemților pe teritoriul românesc se ridică la: 256.000 soldați și ofițeri căzuți prizoneri; 299 avioane nimicite, 490 tancuri și tunuri de asalt, apoi alte 1500 tunuri și peste 15.000 de autocamioane. În luptă au fost uciși peste 150.000 de soldați, printre cari și 5 generali. Au fost capturate 40 de avioane, 340 tancuri, 2000 de tunuri și cca. 18.000 de mașini.

— Bună recoltă în holda nemțească!

Spre o noua orientare

a legăturilor noastre economice și comerciale

(Continuare din pag. 5-a)

Deocamdată s'au dat dispozițiuni ca lucrările administrative să fie puse la punct.

Circulația prisosului de producție între țările aliate

Autoritățile mai studiază în momentul de față introducerea unor formalități simple care să înlesnească fie intrarea mărfurilor străine pe piața românească, fie plasarea produselor noastre în condițiuni mulțumitoare pe piețele străine.

În prezent se simte o criză de materii prime străine. Stocurile vechi

sunt sleite. Unele produse lipsesc cu desăvârșire.

Există industrii cari n'au ce prelucra, fiind puse în situația de a da afară personalul angajat,

Chiar industriile însărcinate cu comenzi de Stat, a căror livrare e legată de termene fixe potrivit planului oficial întocmit, își pun semne de întrebare, cum vor face față situației, când rezervele lor de materii prime abia le pot ajunge două, trei sau patru luni.

Guvernul, în colaborare cu specialiștii economici studiază cât mai serios problema schimbărilor de bunuri între România și țările aliate. Adică ceea ce se poate aduce din America, din Anglia, din țările nordice, etc., și pe sectoare, produse metalurgice, textile, chimice, farmaceutice și ceea ce putem da noi în schimb.

În noua organizare a comerțului exterior autoritățile și guvernul actual este hotărit de a nu se repeta greșelile din trecut, când noi am dat din bunurile noastre, fără a primi în schimb cele de lipsă, sau chiar dacă le-am primit — cu prețuri de speculă.

C. E. C.-ul

este adăpostul sigur al banilor Dumneavoastră

Suc. Sibiu Piața Unirii Nr. 10

INFORMAȚIUNI ULTIMELE ȘTIRI

ABONAMENTE:

Pe un an — — — — — Lei 500.— Instituții și autorități Lei 2.500 —
Pe o jumătate de an — „ 250.— Abonament de sprijin „ 6.000.—
Pentru negustori și com., „ 700.— PREȚUL UNUI NUMĂR „ 7.—

● **M. S. Regele Mihai I și-a re-luat, la începutul săptămânii, reședința în Capitală. Cu această ocazie s'a înălțat, din nou, pe creștetul Palatului Regal din Calea Victoriei, Tricolorul biruințelor Coroanei împotriva acelor cari socoteau că pot governa Țara peste Tron și fără popor. Prezența Regelui în mijlocul populației din capitala Țării a stârnit un val de nespuse bucurii. Amintirea evenimentelor dela 23 August a. c. stăruie în conștiința fiecărui român care își iubește Regele și-i apreciază fapta Sa istorică. Inconjurat de dragostea poporului, devotamentul Armatei și ajutorul de mintea luminaților sfelnici, M. S. Regele Mihai I, va fi sorocit să domnească, nu peste mult timp, în pace și onor!**

● **Germania este așezată pe scannul electric.** În ultima lor disperare, conducătorii Germaniei, au recurs la o năstrușnică invenție de a se pune în singuranță în fața ofensivei aliaților. Astfel se spune că orașul Berlin (capitala Germaniei) va fi inconjurat, de jur împrejur cu fire electrice puternice, pentru a împiedeca trupele aliate să pătrundă în interiorul capitalei. Apoi dacă aceasta este ultima armă secretă a lui Hitler, putem spune, că... slabă nădejde de a mai câștiga războiul.

● **În Anglia s'a ridicat camuflajul.** Pe măsură ce frontul se îndepărtează de granițele țării, guvernul englez a dispus să se ridice camuflajul luminilor în mai multe orașe din Anglia. Este o dovadă în plus că englezii se pregătesc de pace, având siguranța că în scurt timp Germania va fi îngenunchiată.

● **Gâlceavă între conducătorii Germaniei.** De unde până aici se credea că Germania are un singur cap, că lucrează după o singură comandă — aceea a lui Adolf Hitler — iată că, după unele telegrame, alături de Hitler s'au ridicat și alții conducători, cari vor altceva, decât ceea ce vrea conducătorul Nr. 1. Astfel se spune că Mareșalul Göring, unul din oamenii apropiați ai lui Hitler s'a așezat în fruntea unei mișcări ce dorește pacea cât mai grabnică. În vreme ce Hitler, cere înțelegerea lucrărilor în fabricile de armament și mai ales în cele de avioane, Mareșalul Göring împreună cu marii industriași de armament germani, spun că... toate își au un sfârșit. Cu alte cuvinte Germania va trebui să se gândească acum la mașini pentru fabricarea... păcii.

● **Primul general român căzut jertfă, în războiul pentru desrobirea Ardealului de Nord.** Aflăm că este generalul ardelean Grigore Bălan, comandantul ajutor al unei divizii de vânători de munte. Defunctul era cavaler al ordinului „Mihai Viteazul“, și era originar din jud. Năsăud.

Înmormântarea s'a făcut în ziua de 13 septembrie, la cimitirul Ghencea, din București. Generalul Bălan este întâiu general ce cade în luptele pentru desrobirea Transilvaniei, în ochi având jarul darului de a-și vedea desrobit pământul sfânt al locului său de naștere. În ziua bucuriilor abstei românesci va trebui să ne înălțăm gândul recunoștinții pentru acest român năsăudean — generalul Grigore Bălan.

● **Mareșalul Antonescu a fost dat pe mâna autorităților rusești.** Așa după cum sa stabilit în condițiile

de armistițiu, guvernul român a predat rușilor pentru a-i judeca după legea lor pe: Mareșalul Ion Antonescu, Prof. Mihail Antonescu, fost ministru de externe; general Pantazi, fost ministru de războiu; general Vasiliu, fost inspector general al jandarmeriei; Elefterescu, fost prefect al poliției Capitalei; Cloudino, fostul împuțernicit al Germaniei la București; generalul Hansen, fost comandant al misiunii germane în România, precum și generalul Gesleberg, care a condus atacul asupra Capitalei, după 23 August 1944.

Dacă nu s'ar fi împușcat, baronul vor Kilinger ar fi pășit și el alături de cei de mai sus spre Moscova, unde își vor primi pedeapsa binemeritată, ca adevărații criminali de războiu.

● **Impozitul statistic trebuie plătit până la 30 Septembrie a. c.** — așa a luat hotărârea Ministerul de Finanțe. Deci fiecare cetățean în vârstă de 21 — 60 ani împliniți, este obligat să achite suma de 1000 lei înăuntrul termenului stabilit. Sunt scutiți: invalizii, văduvele de războiu, copiii și părinții pierduți în actualul războiu.

● **Ultimile sforțări ale Ungariei.** Pentru a face o ultimă și desnădăjduită sforțare, ca să încerce stăvilirea înaintării armatelor româno-maghiare spre inima Transilvania Ungaria a decretat mobilizarea generală. Decretul prevede înrolarea tuturor bărbaiților între 17 — 50 de ani. — Semne rele și prevestitoare de apropiată îngenunchiere a Ungariei.

● **Între Rusia și Finlanda s'a semnat la Moscova, în ziua de 18 Septembrie a. c., actul de armistițiu.** De îndată ce acesta a fost anunțat oficial, 2 brigăzi motorizate finlandeze s'au pus în urmărirea trupelor germane cari se mai aflau pe teritoriul Finlandei cu nerespectarea învoielii de a-și lua tălpășița până la 15 Septembrie a. c. După cum se observă, toate statele Europene (în afară de Ungaria) au pus mâna pe mătuoi pentru a da afară pe cei nepoștiți. Ungaria se mai ține până în ziua când toate mătuoaiele Europei o vor împrăștia-a în cele patru vânturi ale lumii. Nu ne îndoim, o clipă, că așa se va întâmpla.

● **Jurământul de credință pentru Rege.** — De îndată ce și-a luat reședința în Palatul Regal din București, M. S. Regele Mihai I, a primit în audiență pe membrii buvernelui cari au depus jurământul de credință pentru Tron. Deasemenea la toate unitățile militare din garnizoana Capitalei și din alte garnizoane s'au desfășurat solemnitățile naționale, prilejuite de actul depunerii jurământului, nu pentru „conducători“ făcuți peste noapte, ci pentru Tronul și Dinastia noastră care sunt așezămintele de temelie ale țării.

■ **Alimente otrăvite.** — În ultimele zile, aviația germană a aruncat deasupra orașului Varșovia mai multe cantități de alimente otrăvite. Populația care s'a folosit de aceste alimente a căzut victimă barbațiilor apucături ale nemților, cari socotesc, că prin astfel de mijloace se poate câștiga războiul.

■ **Încălțăminte fără bon.** Guvernul țării a luat hotărârea ca să se deslege magazinele din întreaga țară, pentru a putea vinde încălțăminte fără bon. Cei cari în cursul anului nu au cumpărat nicio pereche de încălțăminte, au dreptul la câte una pentru fiecare membru din familie. Comercianții vor purta numai un registru în care va trece numele celor ce cumpără marfa.

Urmărind războiul lumii...

(Continuare din pag. 1-a)

lor aliate au examinat toate laturile războiului prezent și au ajuns la convingerea de nestămutat, că în Europa, războiul se află pe sfârșite. *La sfârșitul conferinței, d. Roosevelt președintele Americii a declarat că până la 7 Noembrie a. c., dorește să ducă alegătorilor săi, filmul cu intrarea trupelor aliate în Berlin.* Această roștire spune destul, credem!

Dar la conferința dela Quebec, cei doi reprezentanți principali ai marilor puteri aliate au mai stabilit cu ce anume mijloace vor duce aliații lupta împotriva Japoniei, hotărând ca să facă toate sforțările pentru a îngenunchia această țară și a pune capăt, cât mai de vreme, războiului în Extremul Orient.

S'ar putea întâmpla, că simțind cele ce se pun la cale împotriva-i Japonia să ceară ea însăși pacea, mai ales că pe ajutorul Germaniei nu mai poate conta, când aceasta a bea de mai e în stare să-și apere propria ei piele,

O vizită neașteptată

Tocmai când conferința dela Quebec era în toi, a sosit acolo pe neașteptate d. Eden, ministrul de externe al Marelui Britanii. Toate cercurile diplomatice ale lumii vedeau o deosebită curiozitate pentru a afla scopul acestei călătorii a înaltului demnitar englez, care în drum spre Quebec a declarat că duce cu sine o veste importantă care nu putea fi comunicată pe altă cale decât personal și prin grii vii.

Încă nici până în prezent nu s'a putut afla, care e fost scopul vizitei neașteptate a d-lui Eden la Quebec. Ceea ce se reține, este faptul că vizita d-sale a grăbit sfârșitul conferinței și reînnoirea celor doi premieri la posturile de comandă.

După unii se crede că vizita d-lui Eden la Quebec, este în strânsă legătură cu evenimentele din Germania, unde s'au început arestări „pe capete“ și unde în rândul comandanților de oaste s'a produs o vie îngrijorare în ultimele zile, dată fiind grăbita înaintare a celor șapte armate aliate spre inima Germaniei.

Germania întinde mâna păcii

După cum a anunțat postul de radio Londra, în ziua de 17 Septembrie a. c., Hitler, prin mijlocirea ambasadorilor Japoniei dela Madrid și Moscova, a prezentat guvernului Uniunii Sovietice o cerere de armistițiu.

De îndată ce a primit cererea de armistițiu a Germaniei, guvernul Uniunii Sovietice a încunostințat despre aceasta pe reprezentanții Angliei și ai Americii. Se așteaptă acum să se vadă cum vor răspunde aliații la această cerere de capitulare a Germaniei.

În tot cazul, mâna păcii întinsă de Germania nu va fi refuzată. Rămâne însă, să vedem sub ce anume condițiuni se poate ajunge la o pace

între Națiunile Unite și inamicul lor principal.

Un nou soi de armată aliată debarcată pe continentul european

Cererea de pace a Germaniei adresată Națiunilor Unite s'a făcut după ce generalii germani au văzut clar că: nu numai Renania este încercuită, dar și Germania întreagă, în jurul căreia centura de oțel și de foc se strânge din ce în ce mai mult. Franța și Belgia — observă înalții comandanți germani — sunt aproape eliberate de sub jugul german. Industria și întreaga lor producție sunt în întregime pierdute de Germania. În Olanda, englezii au debarcat zilele trecute un nou soi de armată așa zisă „aero-purtată“ — adică unități întregi au au fost lăsate cu aviația, pentru a deschide lupta împotriva ultimelor rămășițe ale armatei germane.

Experții militari ai lumii întregi socotesc că debarcarea în Olanda a acestui nou soi de armată engleză pune și mai mult în lumină forța militară și dibăcia aliaților.

Peste tot aliații sunt în plină ofensivă

Privită în general situația pe toate teatrele de luptă, se poate reține, că forțele Națiunilor Unite înaintază victorioase, fără gând de oprire, împotriva armatelor germane, maghiare și italiene. Puternica linie fortificată Siegfried, care apăra teritoriul Germaniei în partea de Apus a fost străpunsă pe mai multe locuri, și chiar depășită — ceea ce în termeni militari se chiamă că a fost întorsă pe dos.

Bătălia în Balcanie, am putea spune, a fost câștigată în cea mai mare parte de către trupele Sovietice. Crâncenele lupte se dau în clipele de față pe teritoriul Germaniei. Trupele aliate de pe frontul de vest se află la numai 560 km. de Berlin, iar trupele sovietice de pe frontul de Răsărit, au ajuns la frontiera Prusiei Orientale, pătrunzând în Cehoslovacia — deci la o depărtare de 600 km. de Berlin,

În Italia și Bulgaria sunt pe cale de curățire ultime rămășițe ale armatei germane.

Situația pe frontul românesc

Privită situația militară în general pe frontul european, ușor se poate trage concluzia asupra sorților de izbândă pe care România o are în lupta pe care a pornit-o împotriva Ungariei. Ținându-se de pulpana germaniei, Ungaria este sorocită să cadă odată cu prietena ei, dacă nu cumva prohodul ei va fi ceva mai grăbit.

Cela câteva pătrunderi disperate pe cari armatele ungaro-germane le-au făcut pe teritoriul Ardealului liber, nu trebuie să ne îngrijoreze. În câteva zile, ungarii vor fi luați „cu sturmul“ — după legea noastră războinică! De altfel și Ungaria este încolțită din toate părțile și se așteaptă să-și dea Duhul din zi în zi.

(n. n.)

SĂȘII DIN ARDEAL trebuie să-și ia și ei tălpășița

Guvernul Germaniei, prin mijlocirea generalului Freisner, comandantul armatelor germane din Ardealul ocupat, și-a exprimat dorința să intre în legătură cu guvernul român, pentru a obține ducerea în Germania a populației săsești din Ardeal.

Guvernul român nu se opune acestei dorințe dar cere ca, în schimb, guvernul german să garanteze viața și bunurile populației românești din Ardealul de Nord, de sub ocupația Ungurilor.

AGRICULTURA - ECONOMIE - GOSPODARIE

Tot în țaran ne stă nedejdea

Evenimentele militare premergătoare păcii și lăfite pe tot cuprinsul țării au împiedicat, în bună parte, lucrările câmpului. Ele au venit însă, într-o epocă ce corespunde în general, cu o întrerupere abicinuită a muncilor, între recolta păioaselor și cea a porumbului, fiind însoțită și de o perioadă neobicinuită de secetă.

Firește, până acum, nu este nici un motiv de îngrijorare, dar dacă situația aceasta se prelungește, ea poate deveni păgubitoare, prin aceea că aruncă asupra noastră, pe lângă nenorocirile îngrămădite, amenințarea lipsei de hrană cu toate urmările ei, lucru ce trebuie înlăturat.

Afară de aceasta, în starea, în care ne găsim astăzi, cu atâtea greutăți și atâtea obligații pe umerii noștri, singura scăpare o găsim în producția agricolă, menită să îndeplinească pe toți cei către cari împrejurările ne-au creat îndatoriri. Numai îndreptându-ne spre pământ, găsim ușurarea zilelor grele, pe cari le trăim și speranța unor vremi mai bune, așa cum ne învață tot trecutul neamului. Astfel s'a finit de veacuri legat de pământ poporul român și pământul l-a scos totdeauna din nevoi. Tot așa se va întâmpla și în vremea de față.

Iată acum vine epoca însămânțărilor de toamnă. Toată lumea trebuie să iasă la câmp, curajoasă și cu adevărată încredere că îndeplinește nu numai o nevoie proprie, dar și o nevoie generală.

Aflându-se pe câmp și lucrând ogoarele, oameni și vite, vor munci nesupărați, știind-se că rodul produs va fi spre binele tuturor.

Seceta ce dăinuiește, mai mult de o lună trebuie să ia sfârșit. Odată cu ploaia se va începe semănatul grâului, chiar în locurile în cari n'au fost ogoare pregătitoare. Situația celor cu arături de vară este ușurată. Ei pot face însemnări, chiar pe secetă, fără să aștepte negreșit ploaia.

Dar chiar în cazul când seceta s'ar prelungi cei ce n'au arături pregătite să nu se descurajeze, ci îndoiindu-si forțele, prin împerechieri la plug și prin atenție la îngustarea brazdei, să poată lucra bine pământul mărunțindu-l așa ca să poată primi sămânța în cele mai bune condițiuni.

Repetăm, că până astăzi nu-i loc de îngrijorare, semănatul grâului, începând de aici înainte dar, nu-i mai puțin adevărat că grija însămânțărilor, cu ori câte greutăți s'ar face, trebuie să fie permanentă în mintea plugarilor, știindu-se că numai o recoltă bună ne scoate din toate greutățile ce s'au abătut asupra noastră, iar autoritățile sunt datoare să asigure desigur desfășurarea pașnică a lucrărilor, cu cât mai puține rechiziții și corvezi.

La ce sunt bune frunzele

Când treci prin părțile Banatului ori chiar prin ținuturile dintre Târnave, pământul de arat e mai din belșug, privirea, fără să vrei, se oprește asupra păcurilor de copaci sau asupra copacilor răsleți. Au altă înfățișare decât cea cu care suntem obișnuiți. Sunt despuiați de crengi până aproape de vârf.

Par mai de grabă niște țaruși înalți, în vârful cărora s'a arinat o zdreanță. Iar dacă bați de seamă la casele oamenilor, vezi maldăre de crengi cu frunze, ridicate în copaci ca să nu le ia la vale șuvoaiele.

Mai ales în anii cu secetă îndelungă, mulți copaci sunt despuiați de frunze. E hrana vitelor peste iarnă. Culese de verzi și ferite de umezeală, frunzele sunt o hrană bună, ca și cocenii de păpușoi.

Frunzele însă se păstrează mai bine când sunt îngropate și amestecate cu sare. Nu e vorba de plantele semănate anume pentru acest scop, cum ar fi borceagul, dughia ori pă-

pușoiul semănat târziu. Se pot păstra și altfel de frunze, cum sunt frunzele de sfeclă tăiate când se scoate sfecla de zahăr. Prin preajma fabricilor de zahăr unde se cultivă sfecla pe întinderi mari, se face o iroseală neiertată cu frunze lăsate să putrezească în bătaia ploii. Puse în gropi anumite, în pătură groasă cam de o palmă sănătoasă, presărându-se printre ele sare mărunță, acoperindu-se totul cu pământ, frunzele de sfeclă se păstrează verzi și peste iarnă. Sunt tot atât de hrănitoare ca și sfecelele de nutret, dându-se cam câte 20 kgr. de cap de vită pe zi.

Tot așa se pot păstra și cărceii, crenguțele și frunzele de viță, așvârlițe de regulă când se copcește sau sa curăță via. Și totuși sunt bune de dat la vite, mai hrănitoare decât paiele și cocenii, chiar decât fânul.

Puțini oameni se gândesc să adune frunzele. Și totuși ele aduc un folos din cele mai mari, gospodăriilor.

Încercați și vă veți convinge!

Pentruca agricultura să nu sufere din pricina trecerii trupelor rusești prin țară

În urma constatărilor ce s'au făcut, că în unele comune autoritățile n'au dat concursul cuvenit trupelor rusești în trecere, din care pricină s'au produs cele cunoscute de toți, factorii cu răspundere au înaintat Ministerului de Interne o întâmpinare, propunând următoarele:

1. Comandamentul superior al armatei sovietice, în conțelegere cu ministerul afacerilor interne, să dea ordin către unitățile armatei sovietice ca pentru tot ce au nevoie să se adreseze autorităților comunale. Ministerul afacerilor interne să dispună ca autoritățile comunale și jandarmeria să întâmpine coloanele armatei sovietice pentru a le sta la dispoziție organizând aprovizionarea acestora. Ordinele să fie date în limba rusă și română.

S'a constatat că, acolo unde autoritățile comunale au procedat în acest fel, nu au fost neplăceri, sau au fost prea puține.

Să se dea ordine stricte, prin care sătenii să fie opriți să însoțească soldații armatei sovietice prin sate.

Această însoțire să se facă numai de autoritățile comunale și jandarmerie.

3. Să se dea ordin autorităților ca, acolo unde s'au produs prădăciuni, de către locuitori, să se facă anchete și să se drezeze acte de constatare. De asemenea autoritățile comunale să semene rechizițiile ce s'au făcut de către armate.

4). Intrucât s'a constatat că populația dela sate nu este lămurită asupra situației și raporturilor ce există între România și Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste, să se tipărească în limba română și limba rusă și să se afișeze în fiecare comună, declarațiunea d-lui Molotov, comisarul pentru externe al U. R. S. S. și comunicatul comandamentului de căpetenie al armatei sovietice, prin care s'a garantat respectul avutului particular, al așezării sociale și neamestecul în administrația țării. Aceasta o socotim absolut necesară pentru a se împiedeca propaganda și indemnul la dezordine.

Spre o nouă orientare a legăturilor noastre economice și comerciale

Îndată după evenimentele dela 23 August a. c., când România și-a în-

țors fața spre adevărații săi aliați, s'a pus — de către cei în drept — și problema unei noi orientări a legăturilor noastre economice și comerciale.

Problema reluării raporturilor economice cu aceste țări și în special cu Anglia, America și Rusia Sovietică prezintă mai multe laturi după natura laturei pusă în discuție, adică din punct de vedere administrativ tehnic, financiar, etc.

Pregătirile ce se fac

După cât se spune, autoritățile de resort fac pregătirile necesare pentruca atunci când hotărîrea guvernului va interveni în această privință să se poată lua de îndată măsurile cuvenite în scopul începerii imediațe a legăturilor de schimb.

(Continuare în pag. 3-a)

Profesoara de gospodărie

Lucreția Dr. Opreanu

Compot de pere

Perele cari încă sunt tari, se curăță de coaje, se taie în patru sau în șase felii în lungime și se scot sâmburii. Între timp o jumătate kilogram de zahăr și un litru și jumătate de apă se pun într-o cratiță foarte curată pe foc să fiarbă. Când a scăzut una a patra parte luăm de pe foc și opărim cu el perele de două ori. După ce le-am opărit, le așezăm în borcane cari să nu fie mai mari decât un kilogram, turnăm peste ele siropul, punem atâtea salicil cât ar fi un grăunte de porumb și tot atâtea vanilie sau praf; borcanul se leagă cu hârtie de pergament (așa se cere în prăvălie), imuiată în apă rece și cu sfoară ca să legăm strâns. Borcanele se pun într-un coș și se învelesc bine între pături. Când sau răcit le punem în cămară la un loc uscat.

Compot de gutui

Se face în tocmai ca și cel de pere cu deosebirea că nu vom mai pune pentru a le da gust vanilia. Gutuile au gustul lor.

FELURITE

— **Vacile de lapte** trebuiesc mulse și adăpate de trei ori pe zi. Alifel laptele se tot împușinează.

— **La arsuri**, dacă n'ai altceva la îndemână, presară făină de grâu și leagă cu o cârpă curată. Să nu mai deslegi două-trei zile. Usturimea încetează îndată și nu se mai fac mici bășici.

— **Nu dați** caprelor frunze crude de varză, mai ales de varză roșie, căci se pot îmbolnăvi greu. Frunzele trebuiesc fierte și amestecate cu țărâțe.

— **Unii cred** că rațele și găștele nu fac păduchi, numai găștele. Dar toate paserile se pot umplea de păduchi, cari pot să le cauzeze și moartea mai ales puilor.

E bine ca lângă cotețul găștilor să faci o groapă de vreo jumătate de metru de adâncă, să o umpli cu nisip amestecat cu cenușe — după ce le-ai cernut prin sită deasă. Dacă ai praf de pucioasă presară în nisip și amestecă. Găștile se vor scâlta în el și se vor curăți destul de ușor.

— **Sticle de lampă**, păhare și alte vase de sticlă, pentru a nu crăpa ușor, înainte de folosire le pune în apă rece în care am topit un pumn bun de sare. După ce au stat aici ca vreun ceas, le fierbem în apă și le lăsăm apoi să se răcească cu încetul.

— **Cobea găștilor** se smulge din vârful limbii, apoi locul rămas gol se unge cu tinctură de iod. Dimeinea și seara se dă găștilor cari au avut cobea câte o linguriță de ulei. De mâncare să li se dea verdeață tocată mărunț cu făină de porumb, iar grăunțe cât mai puține, câteva zile.

— **Covoarele**, țoalele, se curăță bine și li se înviează culorile dacă le măturăm bine cu o măturice udată în apă sărată. Sau înainte de a le mătura cu mătura uscată, le presărăm cu sare.

— „Eu ți-s frate; tu-mi ești frate; în noi doi un suflet bate!“.

Bunurile germanilor din România sunt preluate de Statul Român

Potrivit dispozițiilor guvernului bunurile germane în România deținute fie de persoane fizice, fie de societăți se blochează în mâinile foștilor proprietari ai firmelor respective sau a împuterniciților acestora.

Autoritățile au dat dispoziții ca orice bun, interes sau drept al acestora să se pună în siguranță, pentruca Statul Român să-și acopere pe această cale dela statul german cel puțin o parte din marile sume datorate.

Totodată s'a dispus să nu se în-

gădă, sub nicio formă, înstrăinări (treceri peste frontieră) de mărfuri sau capitaluri.

Controlul bunurilor arătate căzând în atribuțiile ministerului economiei naționale, această autoritate a și dispus numirea de administratori pe lângă fiecare întreprindere de acestfel.

Pe măsură ce societățile germane sunt verificate, se numesc administratori.

Numirea acestora se face prin decizie ministerială din elemente cu suficientă pregătire de conducere.

VENIȚI SUB STEAGUL „ASTREI”

Luptăm pentru Transilvania

Timp de trei ani, Armata noastră a luptat sub steag străin și pentru scopuri străine. Este un adevăr acesta pe care Istoria îl va da în vileag la vremea sa. Mulți dintre feciorii Ardealului, cari au văzut rădăcirea unui războiu dus împotriva voinței obștești, au preferat să apuce calea munților, ca dezertori, din armată. Când a sunat ceasul începutului de luptă pentru desrobirea Transilvaniei de Nord, ca la o comandă, cu toți au coborât la șes, prezentându-se autorităților, pentru a fi trimiși pe front. Fiecare din „dezertorii” de ieri și-a dat seama că dela 23 August a. c., soarta țării a fost așezată în mâinile Regelui și al unui guvern care reprezintă adevărata voință a țării. Poporul românesc, fiind adânc dinastic, era firesc ca la porunca Regelui să nu mai rămână ascuns în văgăunile munților niciun „dezertor”. Era glasul Transilvaniei robite, glasul fraților subjugăți, care îi chema pe fiecare să nu mai stea pe gânduri. Strigarea fraților de dincolo de graniță strămbătăților, era prea puternică, pentru ca să nă poată fi auzită de toți, cari mai sunt în stare să prindă arma în mână.

Ne este vie în fața ochilor noștri ecoana despărțirilor dintre familii și cei ce plecau pe front în cei trei ani, cât am stat zălogiți sub steagul Vienei. Câte lacrimi și câte bocete au însoțit despărțirile feciorilor plecați din mijlocul familiei, spre alte fronturi decât cele ale năzuințelor și dorurilor noastre! Era, de altfel, o jelanie firească, atâta vreme cât Ardealul ne stătea ciuntit în două, și câtă vreme sutele de mii de frați ne chemau să-i desrobim din cătușele actului nedreptății dela Viena.

Acum însă lupta se dă pentru Transilvania și numai pentru desrobirea ei. Steagul Țării este încredin-

Cum suntem văzuți de aliații noștri

— Mărturisirile unui aviator american —

Sosind în Capitala Țării noastre doi tineri aviatori americani, unul din ei a ținut să facă ziarului „Universul”, următoarele mărturisiri:

— „Sosim din Italia, dela Foggia, și rămânem aici încă o zi. Am sosit acum două săptămâni, printre primii. Este deci firesc să ne înapoiem tot printre primii, deși ne pare rău că ne despărțim de d-voastră. Mărturisim sincer că am fost foarte plăcut mișcați de viața din Capitala d-ștră. Mișcare multă, vioiciune, lume multă: ca la noi acasă. Este însă și ceva trist: centrul orașului atât de greu lovit”.

Spunând aceste din urmă cuvinte, aviatorul american le însoțește de un gest care vrea să talmăcească regretul în fața acestor nenorocite și dureroase urmări ale războiului.

— Ce impresie v-ați făcut despre populația Capitalei, văzută de aproape, nu din înălțime?

— Cunoaștem de mult pe Românii din America, dar este o deosebire de cei de aici. În America, dealtfel

tat în mâinile Regelui.

Azi nimeni nu mai șovăie. Nimeni nu mai plânge. Nimeni nu mai dezertează în munți, ca să mai aștepte vreun alt moment! Cu toții, până și tinerii între 16—20 de ani, se încolonează în nesfârșitele „Batalioane de voluntari”, pentru a pleca să răspundă la chemarea fraților subjugăți, din Transilvania de Nord.

Frontiera nedreaptă dela Feleac a început să pâre deabinelea din încheeturile ei. Armata română, ajutată de aceeași aliaților își deschide drumuri tot mai adânci și mai largi peste pământul care ne-a aparținut întotdeauna și va trebui să ne aparțină.

ca toți străinii, românii s'au „americanizat” în felul lor de viață. Aici la ei acasă au păstrat însușirile poporului românesc, care este, pentru noi străinii, interesant. Relațiile ce le-am făcut în scurta noastră ședere aici, ne-au confirmat ceea ce am auzit spunându-se despre românii și anume că sunt un popor activ, inteligent, plin de viață și glumeț. Nouă americanilor ne place veselia, buna dispoziție. Ei bine, am întâlnit aici aceleași însușiri și vă putem spune că niciodată n'am fost mai bine dispuși ca în mijlocul acestui popor bucureștean. Se râde mult la d-ștră ca și la noi și râsul este sănătate. Și pe urmă, să nu uităm femeia română. Frumusețea ei ne era cunoscută din vestea ce i s'a dus peste hotare. Acum ne-am conștinț de acest adevăr. Frumoase și multe. Am constatat cu plăcere că foarte multe vorbesc perfect englezește și că, în această privință, întrec pe bărbați. Am observat însă, că foarte mulți cunosc limba rusă. Așa de pildă zilele trecute, eram

...La colțul unei străzi a Sibiului, o mamă, mîloasă și grijulie ca toate mamele încerca să potolească înșuflețirea feciorașului său de abea 18 anișori care și-a luat hotărîrea de a se înscrie „cu voluntarii Ardealului”.

— Dragul mamei, așteaptă până îți vine rândul. Că doar sunt ei soldați, câtă frunză și iarbă!

— Lasă-mă, mamă, nu mă mai struni, că io m'am hotărît și acasă nu mă mai întorc, până nu beau apă din Tisa!

— Atunci, dute, dragul mamei, și să te întorci sănătos!

— Mă duc, mă duc, că acum luptăm pentru Transilvania noastră!

N. O.

pe stradă cu un camarad rus și de cîteori aveam nevoie de vreo lămurire, camaradul rus găsea un trecător care să-l înțeleagă și să-i răspundă”.

Convorbirea între aviatorul american și reprezentantul „Universului” a continuat apoi asupra condițiilor materiale ale angajamentelor în aviația americană unde să plătește în mod general 200—220 de dolari pe lună. Asupra vieții în Statele Unite aviatorul a declarat că s'a scumpit și acolo într'o oarecare măsură, dar se găsesc de toate și răsplătirea muncii „îndestulează nevoile fiecăruia”.

Am reprodus cîteva crâmpee din mărturisirile aviatorului american, pentru a se vedea cum suntem cunoscuți de către prietenii și aliații noștri firești.

Nu ne sună, însă, bine la ureche, expresia că frații noștri emigrați în Statele Unite sau „americanizat”. Aceasta înseamnă că cei mai mulți și-au pierdut din însușirile ființei noastre ca popor. Să nădăjduim că, după ce vom intra în strânse legături de colaborare cu Statele Unite, vom avea puțința să facem ceva pentru a readuce la viață și la rosturile noastre românești pe toți frații români emigrați peste Ocean.

În primul rând ar fi trebuincioasă începerea unei propagande culturale sub auspiciile Asociațiunii „Astra” — singura în măsură să lucreze pe acest tărâm la trezirea însușirilor și a comorilor noastre etnice, puțin prețuite de frații ce au plecat din mijlocul nostru.

Dar asupra acestei probleme vom mai reveni.

DUMINECA, ÎN SAT LA NOI

FOIȘOARĂ

Domnu Marcu*

Bătrânul Marcu iasă, în zilele de mărturie, spre marginea orașului, pentru ca să întâlnească oameni din satul copilăriei lui. Mai cu seamă în zilele călduroase și senine ale primăverii și verii e nedespărțit dintre cei cari vin cu multele daraveri la orașul, în care își așteaptă încheierea vieții, Domnu Marcu, cum îi zice oamenii cu cari a copilărit.

Marcu și-a deschis ochii vieții într'o hurubă, aproape descoperită, din marginea satului Huhurez. Părinții lui au fugit aci mânați de foamea și sărăcia ce se incuibase în casa cu chirie din oraș. Tatăl său își zicea pantofar, deși nu învățase meseria decât pe jumătate. Știa coase pețete, lipea tocure și cărpea opinci. Când se rărea lucrul de pantofărie, astupa găuri în vase de lăcuș, ascuțea cuțite și foarfeci, împletea coșuri, înoda ștreanguri. Era un fel de meșter la toate. Numai la una se pricepea prost de tot: nu știa înoda paraua, ca să nu-i fugă, atât de iute, din mână. Cum ajungea banul în mână lui, praf s'alegea din el. Căci, cum zicea tatăl Domnului Marcu cătră nevastă-sa: „în zădar, domnia se ține cu cheltuială, dragă nevastă”. De aceea când prindea gologanul, îl da mai pe-o

măncărică bună, mai pe-o beuturică, mai pe-o haină frumoasă, de oraș, care astupa sărăcia de-acasă, ca plașca trupul gol.

Și cum în oraș se'nmulțiseră meșteșugarii, că se întreceau care pe care să lucreze mai ieftin și frumos, părinții lui Marcu au trebuit într'o bună zi, să-și ieie catrafusele în spate și fără să se mai uite îndărăt, nu s'au oprit până în satul Huhurez. Aci au dat peste niște oameni ai lui Dumnezeu, cari i-au primit cu brațele deschise și le-au sărit în ajutor, care cu ce i-a dat mâna: o oală cu făină, cu cartofi, o cratiță cu lapte, un șoric de slănină, un bruş de caș, până ce au înviat oamenii noștri, că erau pe jumătate morți de lungă și sfânta răbdare. Le-a mai dat Dumnezeu și o locuință pe nimica toată, drept, cam spartă și cu găuri în acoperiș, dar în care tot puteai zice, că ești în casă și nu afară sub cerul liber.

Aci s'a născut, ca al cincilea fecior la casă, domnul Marcu, care mutându-se mai târziu la oraș, a ajuns funcționar la Stat, cu leafă, și acum e pensionar, fără nici un lucru, având răgazul să iese în fiecare zi de mărturie spre marginea orașului, să întâlnească oameni din satul copilăriei lui, din Huhurezul, unde i-a răs și lui odată soarele fără zgârcenie, și undă nu se cumpără apa pe bani, iar florile i-se îmbiau la tot pasul.

Domnul Marcu, cum îi spun toți Huhurezenii, nu știe altceva vorbi decât despre trecutele și îndepărtatele vremi,

când, copil fiind, colinda casele oamenilor, cu copiii cărora se împrietenise și cari îl îmbulzeau cu de-ale gurii, cum îmbulzești porcul în preajma Crăciunului.

— „Ce vremi bune!” — oftează Marcu, șezând pe ruda carului a câte unui vechiu cunoscut, — „unde intrai, acolo-ți era masa. Și ce mai lapte cu smântână s'o tai cu cuțitul, ce mai caș, cu untul forfoțit în el. Apoi strugurii ăia tîmăioși din via lui Mohoarcă, perele din grădina Popii Ilie, merele oarzene dela Murgoaie... ce vremuri, ce Canaan? Apoi oftând, ca și cum numai azi ar fi pierdut acel belșug de bunătați, întreba pe unul altul: „Cam câte găleți dau oile acum? Cine-i la rândul laptelui? Părul, cela mare, cu perele mustoase ca strugurele, cela din miezuina casei noastre, mai stă, mai trăește? O fi îmbătrânit și el săracul! Hai, multe pere am mîncat eu din el! Când mă sculam dimineața, era galben pământul de pere. Și ce mai pere!...” Și Marcu, pensionarul, le descrie, de simțești cum îți lasă gura apă după ele.

Sărmanul Marcu! Bătrânețea și aducerile aminte nu-l mai ajută să înțeleagă, că nu se mai potrivește cu tovarășii copilăriei lui, cu țărani din Huhurez. El îi fericește că lor și acum le dau vacile lapte, că soarele le râde și-i încălzește pe gratis, că merii și perii și acum dau roade, că brânza tot dela oi se capătă, că strugurele tîmăios tot la acel soare se coace,

că para cea dintâi e a celui care se scoală mai de dimineață.

Ortacii din Huhurez, ai lui Marcu, îl invidiază însă că are pensie, are răgazul să iese în zile de mărturie, să steie de vorbă cu oamenii, că nu-l plouă, nu-l ninge, nu i-se strică carul, nu umblă plin de noroiu, nu-l bat vânturile, nu-l amenință seceta. Dar aceea n'au de unde ști oamenii din Huhurez, că pensia domnului Marcu e prea mare ca să poată muri de foame și prea mică ca să poată trăi din ea. De unde să știe ei, că în odăița lui Marcu nu intră soarele nici să-i dea omului bună dimineața, da'decum să-l mai și încălzească. Și nu știu, că Marcu îi caută să-i întâlnească pentru a mai gusta din bunătațile pământului cu aducerea aminte, căci altcum nu-i mai dă mâna. Nu-i mai dă omului mâna, căci din pensioara lui, trebuie să rupă pentru o sută și una de năcazuri, de lipsuri. Căci în oraș vecinul nu-și întinde cratița de lapte peste pălan, nici cartoful, mărul, pruna sau strugurele. Aci și apa, și bulgării care te astupă în mormânt, încă se plătesc cu bani.

E greu să fii sărac. Dar sărăcia din oraș e mai groaznică și necruțătoare ca cea dela sat. De aceea iasă domnu Marcu, în zilele de mărturie, spre marginea orașului, ca întâlnind și stînd de vorbă cu oamenii din satul copilăriei, să-și mai uite de ea.

Petrea Dascălul

* Din broșura „Oameni și întâmplări” de Petrea Dascălul, apărută în Biblioteca Poporală a „Astrei”.